УДК 336.74:339.743(477)

Формування валютного курсу в умовах війни в Україні

Пастернак Тетяна,
здобувачка вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *У роботі детально вивчено механізми формування валютного курсу України в умовах війни. Здійснено аналіз основних економічних факторів, що впливають на курс гривні, а також розглянуто роль державного регулювання та валютної політики Національного банку України у підтримці фінансової стабільності. Визначено також значення міжнародної фінансової допомоги та поточний стан зовнішньої торгівлі для стабільного функціонування валютного ринку.*
Ключові слова: *Валютний курс, валютний ринок, гривня, воєнний стан, макроекономічна стабільність, валютне регулювання, інфляція, міжнародна фінансова допомога, платіжний баланс, монетарна політика.*

Процес формування валютного курсу є невід'ємним компонентом забезпечення макроекономічної стійкості держави.

До початку повномасштабної агресії валютний курс в Україні визначався переважно ринковими факторами споживання та пропозиції іноземної валюти. Основними чинниками виступали стан платіжного балансу, інфляційні очікування, обсяги експорту та імпорту, рух капіталу, монетарна політика центрального банку, а також рівень довіри населення до банківського сектору. Однак після початку військових дій механізм курсоутворення зазнав істотних трансформацій.

У воєнний період валютний курс значною мірою детермінується адміністративними рішеннями уряду та заходами Національного банку України з метою запобігання панічним настроям на валютному ринку та стримування інфляційних процесів.

Щоб утримати фінансову систему у стабільному стані та зберегти міжнародні резерви, країна може використовувати різні інструменти. Це може бути фіксація курсу валют, введення обмежень на валютні операції, контроль за тим, як купується валюта, та пильний нагляд за рухом капіталу.

Під час війни дуже важливу роль у формуванні валютного курсу відіграє допомога з-за кордону. Коли надходять міжнародні кредити, гранти та інша фінансова підтримка, це забезпечує приплив іноземної валюти. А це своєю чергою, допомагає підтримувати стабільність національної валюти та покривати державні витрати. Без такої зовнішньої підтримки тиск на валютний курс був би значно сильнішим через нестачу валюти в країні.

Ще один важливий момент – це зменшення можливостей країни експортувати товари. Через руйнування заводів, доріг та іншої інфраструктури Україна отримує менше валюти від експорту. Водночас збільшується потрібна

у валюті для імпорту дуже важливих речей: товарів першої необхідності, енергії та військової продукції. Все це разом, на нашу думку створює тиск на гривню, змушуючи її девальвувати.

Психологічний фактор суттєво впливає на валютний курс. В умовах невизначеності як населення, так і бізнес прагнуть зберегти заощадження в більш стабільних валютах, що спричиняє зростання попиту на іноземну валюту. Саме тому одним з головних завдань держави є підтримка довіри до банківської системи, забезпечення стабільної роботи фінансових інститутів та проведення відкритої та прозорої інформаційної політики.

Національний банк України в умовах війни використовує комплекс заходів для регулювання валютного ринку: валютні інтервенції, коригування облікової ставки, введення валютних обмежень, регулювання ліквідності банківської системи та управління міжнародними резервами. Завдяки поєднанню цих інструментів вдалося стримувати різкі коливання валютного курсу та забезпечити безперебійну роботу фінансової системи навіть у складних кризових умовах.

Отже, формування валютного курсу під час війни залежить не тільки від традиційних економічних факторів, а й від військово-політичних, адміністративних та психологічних аспектів. Стабільність валютного ринку визначається ефективністю економічної політики держави, обсягами міжнародної допомоги, станом експорту та рівнем довіри до фінансової системи. Після закінчення війни пріоритетом стане поступовий перехід до більш ринкових механізмів визначення курсу та відновлення економічного потенціалу країни.

Список використаних джерел:

1. Національний банк України. Валютний ринок URL:https://bank.gov.ua/markets/currency-market
2. Батракова Т., Кайрачка Н. Стан валютного ринку України під час війни URL:https://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/3084
3. International Monetary Fund Ukraine reports URL:https://www.imf.org/en/Countries/UKR

Abstract: *The paper examines in detail the mechanisms of formation of the exchange rate of Ukraine in wartime. The analysis of the main economic factors influencing the hryvnia exchange rate is carried out, and the role of state regulation and the currency policy of the National Bank of Ukraine in maintaining financial stability is also considered. The importance of international financial assistance and the current state of foreign trade for the stable functioning of the currency market is also determined.*

Keywords: *Exchange rate, foreign exchange market, hryvnia, martial law, macroeconomic stability, currency regulation, inflation, international financial assistance, balance of payments, monetary policy.*

Науковий керівник:
Бурковська А.В.,
канд. екон. наук, доцентка
кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет